

Polish version

Program badań na retinopatię cukrzycową

Informacja dla pacjentów

Departament Zdrowia, Służb Socjalnych i Bezpieczeństwa Publicznego
Styczeń 2007

Jako pacjent cierpiący na cukrzycę otrzymał(-a) Pan(-i) skierowanie od lekarza ogólnego na badanie w celu wykrycia retinopatii cukrzycowej. Badanie to jest bezpłatne i stanowi element programu leczenia cukrzycy.

Czym jest retinopatia cukrzycowa?

Objawy retinopatii cukrzycowej występują, gdy w wyniku cukrzycy uszkodzeniu ulegają małe naczynia krwionośne w części oka zwanej siatkówką. Naczynia krwionośne mogą ulec zablokowaniu lub pękać powodując wylewy krwi, a na ich miejsce powstają nowe naczynia krwionośne. Początkowo zmiany te nie powodują pogorszenia wzroku. Jeżeli jednak objawy nie będą leczone, retinopatia może postępować powodując pogorszenie wzroku.

Jaki cel ma badanie na retinopatię cukrzycową?

Badanie na retinopatię cukrzycową może wykryć zmiany w siatkówce oka na wczesnym etapie, gdy pacjent ich nie zauważa. Leczenie tych objawów we wczesnym stadium jest bardzo skuteczne i zapobiega utracie wzroku u większości pacjentów. Z tego względu pacjenci powinni poddawać się badaniu wzroku w wyznaczonych terminach.

Czy wszystkie osoby cierpiące na cukrzycę muszą być badane?

Tak! Wszystkie osoby cierpiące na cukrzycę w wieku 12 lat i starsze powinny poddawać się badaniu wzroku. Pacjenci muszą się zgłaszać na badania bez względu na to czy poddawani są stałemu leczeniu cukrzycy oraz czy zgłaszają się regularnie do lekarza ogólnego lub do specjalisty w szpitalu.

Leczę się w przychodni okulistycznej. Czy muszę się poddawać badaniu?

Wyłącznie pacjenci, którzy poddawani są już leczeniu retinopatii cukrzycowej w przyszpitalnej przychodni okulistycznej nie muszą poddawać się badaniu. Pacjenci, którzy leczą się w przychodni okulistycznej na inne schorzenia, muszą poddać się badaniu na retinopatię. W razie wątpliwości, należy się skonsultować z lekarzem ogólnym lub pielęgniarką.

Regularnie badam wzrok u optometrysty (optyka). Czy muszę się poddać badaniu na retinopatię?

Tak. Badania należy przeprowadzać w ramach kontrolowanego programu zapewniającego wysoką jakość.

Czy muszę oprócz tego badać wzrok u optometrysty (optyka)?

Tak. Pacjenci powinni się zgłaszać raz w roku na badanie wzroku w celu dobrania okularów. Badanie wzroku jest bezpłatne dla osób cierpiących na cukrzycę.

Na czym polega badanie na retinopatię?

W czasie badania wykonuje się dwa zdjęcia dna każdego oka przy użyciu specjalnego aparatu fotograficznego. Badanie jest bezbolesne i trwa około 15 minut. Pacjenci w wieku powyżej 50 lat dostaną krople do oczu na około 15 minut przed badaniem w celu rozszerzenia źrenic. Ułatwia to uzyskanie zdjęć dobrej jakości. Krople do oczu mogą być również stosowane u niektórych młodszych pacjentów. Jeżeli jest taka konieczność, osoba wykonująca zdjęcie omówi to z pacjentem przed badaniem.

Czy krople do oczu powodują skutki uboczne?

Krople mogą powodować lekkie szczypanie przez kilka sekund. Po około 15 minutach wzrok pacjenta stanie się niewyraźny i może mieć on trudności w zogniskowaniu i uzyskaniu wyraźnego obrazu bliskich przedmiotów. Zmniejszenie ostrości widzenia może trwać przez kilka godzin. Z tego powodu prowadzenie samochodu jest niebezpieczne.

PACJENCI NIE POWINNI PROWADZIĆ POJAZDÓW MECHANICZNYCH PRZEZ CO NAJMNIEJ DWIE GODZINY PO ZASTOSOWANIU KROPLI LUB DŁUŻEJ, DO MOMENTU POWROTU DO STANU NORMALNEGO.

W bardzo rzadkich przypadkach krople mogą spowodować nagły wzrost ciśnienia w gałce ocznej. Objawy są następujące:

- ból w oku lub w okolicy oka;
- zaczerwienienie białka oka;
- pogarszające się lub utrzymujące się nieostre widzenie na kilka godzin po badaniu.

W razie powyższych objawów, należy wrócić do lekarza lub zgłosić się na oddział pomocy doraźnej w szpitalu. Leczenie tych objawów jest skuteczne i zapobiega powtarzaniu się negatywnej reakcji organizmu w przyszłości.

W jaki sposób otrzymam wyniki badania?

Pacjent nie otrzyma wyniku badania natychmiast po jego zakończeniu, ponieważ zdjęcia musi obejrzeć specjalnie przeszkolona osoba. Wynik zostanie przesłany do lekarza ogólnego zajmującego się pacjentem w ciągu 4 tygodni. Pacjent może się skonsultować z lekarzem, który poinformuje go o wyniku.

Kto jeszcze otrzyma wyniki mojego badania?

Jeżeli pacjent leczy się w przychodni cukrzycowej w szpitalu, wyniki zostaną przesłane również do lekarza specjalisty prowadzącego leczenie. Bez zgody pacjenta wyniki nie są udostępniane innym osobom.

Co stanie się po badaniu?

Większość pacjentów otrzyma zawiadomienie o ponownym badaniu za rok. Pacjent może wymagać dalszych badań w poniższych przypadkach:

- jakość zdjęć fotograficznych nie pozwala na uzyskanie dokładnego wyniku
- w oku nastąpiły zmiany cukrzycowe, które wymagają leczenia w przychodni okulistycznej w szpitalu
- przy okazji badania wykryto inne schorzenie oka, które wymaga dalszego badania.

Co zrobić, jeżeli pacjent ma obawy związane ze stanem oczu w okresie pomiędzy badaniami?

Nie należy czekać na następne wyznaczone badanie. Należy uzyskać poradę lekarza ogólnego lub optometrysty (optyka).

Co dzieje się ze zdjęciami i danymi pacjenta po badaniu?

Dane pacjenta i zdjęcia przechowywane są przez służby wykonujące badanie przez co najmniej osiem lat. Jest to przydatne przy porównaniu najnowszych zdjęć z poprzednimi wynikami. Zdjęcia mogą być również wykorzystane do kontroli jakości programu badań.

Co stanie się po wykryciu u pacjenta retinopatii cukrzycowej?

W zależności od stanu zaawansowania zmian retinopatii cukrzycowej, pacjent może zostać skierowany do przychodni okulistycznej na dalsze badania. W innym razie, pacjent otrzyma zawiadomienie o badaniu za rok.

Czy retinopatię cukrzycową można leczyć?

Tak. U większości pacjentów utracie wzroku można skutecznie zapobiec leczeniem laserowym, o ile zostanie ono wykonane odpowiednio wcześnie. Pacjent otrzyma odpowiednie informacje od specjalisty w przychodni okulistycznej.

WSZYSCY PACJENCI POWINNI STAŁE DBAĆ O UTRZYMANIE PRAWIDŁOWEGO POZIOMU GLUKOZY WE KRWI I CIŚNIENIA KRWI, BEZ WZGLĘDU NA OBECNOŚĆ OBJAWÓW RETINOPATII CUKRZYCOWEJ.

DOBRE WIEŚCI O RETINOPATII CUKRZYCOWEJ

- Retinopatia cukrzycowa jest schorzeniem, które można leczyć.
- Regularne badania są ważne, ponieważ we wczesnym stadium retinopatia nie powoduje zauważalnych objawów.
- Wszystkie osoby cierpiące na cukrzycę powinny poddawać się regularnie badaniu na retinopatię.
- Badanie na wykrycie uszkodzenia oczu jest bezpłatne.
- Badanie jest bezbolesne.
- Badanie trwa około 15 minut.
- Jeżeli objawy zostaną wykryte wcześnie, można zapobiec utracie wzroku.

W celu uzyskania dodatkowych informacji o retinopatii cukrzycowej, należy się zgłosić do lekarza ogólnego, optometrysty (optyka) lub skontaktować się z:

Diabetes UK

Telephone: 028 9066 6646

Website: www.diabetes.org.uk